Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛА

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГlАЛГlАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деза к

ШИНАРА, 4 МАРТ, 1986 ШУ. ★ № 27 (7218). ★ Мах 3 кеп.

3 марта, Iуйрийна 10 сахьат даьлча съездий Кремлевски Дворецехь болх дlахо болабир Советски Союза Коммунистически партех XXVII съезд. «1986—1990 шерашка а 2000 шерага кхаччалца йолча юкъа а СССР экономически социальнии дегlайоалаяра Керттерча постамий хьакъехьа» доклад йир СССР Министрий Совета Председателя Н. И. Рыжкова.

(ТАСС).

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ XXVII СЪЕЗДА БАЛХАХ БОЛА ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

28 феврале сайрийнарча заседане дlахо йийцар партех XXVII съезда вь КПСС ЦК Политически докладан КПСС Центральни ревизионни комиссе отчетан докладаш.

Съезде къамаьлан дир новкъосташа Э. А. Шеварднадзе — СССР хlкча механицарча гlулакхий министр, Ю. М. Шаталова — Донецки областа Орджоникидзевски производственни объединене Карл Маркса цlерагlа кlор боаккхача шахта забойщики.

Делегатанаш хьашшаш детташ гlоьраш а долаш заьлча тьамубогlа советски кlаирхой викалашш пионераш. Залергьар гlалбахе тlаьш къонча новкахьо бахийтараш. Комсомольцашех пионераш Советски Союза Коммунистически партех XXVII съезда доагlа моаршала деташ оал, Ленински комсомолоо рапорт ду съезда президиумга.

Цул тlехьагlа моаршала душ новкъосташа Герберт Миса — Германски коммунистически партех Председателя, Гэс Холла — США коммунистически партех Генеральни секретара.

* * *

1986 шера 1 марта дlахо болх бир Советски Союза Коммунистически партех XXVII съездо.

Партех XXVII съезда вь КПСС Центральни Комитета Политически докладаш КПСС Центральни ревизионни комиссе отчетни докладан човкашш пренешка заседане къамаьлан дир новкъосташа С. Л. Соколова — СССР оборона министра, Ю. В. Петрова — КПСС Свердловски обкома хьалхарча секретара, М. И. Желнинас — № 1 йолча Псковски областний больницца отделене заведующе, И. О. Горбачева — А. С. Пушкина цlерагlа Ленинградски Пачхьалхийн академически драмтеатра керттера режиссера, Б. М. Володина — КПСС Ростовски обкома хьалхарча секретара, К. Г. Петрова — Воронежградски областа «Стахановшахтострой» яхача третя вокхачгlоьлча инспектора, Г. И. Усманова —КПСС Татарски обкома хьалхарча секретара, В. С. Мураховске — СССР Пачхьалхийн агропромышленни комитета председателя, Г. В. Колбина — КПСС Ульяновски обкома хьалхарча секретара, В. А. Дашкова — СССР международна промышленноста министра, В. Я. Красильщикова — А. А. Жданова цlерагlа Владимирски трактории заводе парткома секретара, В. П. Мысниченкое — Украина Компарте Харьковски обкома хьалхарча секретара.

Съезднга моарша душ къамаьлан дир новкъосташа Раджешвара Раос — Инде Коммунистически партех Къаман совета Генеральни секретара, Уго Пеккьоле — Итальянски коммунистически партех кулгалеп секретаритен член.

Цул тlехьагlа пренешка къамаьлан дир новкъосташа С. А. Шалаева — ВЦСПС председателя, А. П. Филатова — КПСС Новосибирски обкома хьалхарча секретара.

Съездо решени тlаьш Политически докладаяи Центральни ревизионни комиссе отчетаи йола пренеш социара хьакъехьа.

Резолюцей проекташ кийтьяра съездо вlашагlгlеллера комиссегара къамаьлан дир: партех XXVII съезда вьна КПСС ЦК Политически докладах лаьца — новкъоста Е. К. Лигачева, КПСС Программа кердача редакцех лаьца — новкъоста А. Н. Яковлева, КПСС Уставерча хувцамех лаьца — новкъоста Г. П. Разумовске.

Съездо могабир партех Центральни Комитета политически никъа практически гlулакхашш, съезда вьна Центральни Комитета Политически доклада тlаьца положенеш, выводаш, декхарашш, хlьаьта ерриге партийни организацеи дехкарийла яьй шоай балха тlа царца хьалхле лелае. Массага разьа а волаш тlаьш Советски Союза Коммунистически партех XXVII съезда вьна Центральни Комитета Политически докладах йолча резолюцеи.

Съездо массага разьа а волаш чоагlехьо Советски Союза Коммунистически партех Программа кердача редакцин Советски Союза Коммунистически партех Устава тексти, цунна юкъедихьача хувцамашца.

Съездо хьалха КПСС Центральни ревизионни комиссе отчет чоагlйийр съездо.

Массага разьа а волаш чоагlехьо КПСС Центральни ревизионни комиссех йолча керда Положени.

Съездо партех Центральни Комитета тlадилладу КПСС Центральни ревизионни комиссеца цхьана ду Положенеца хьежжа республикански, краевой, областной, окружной, городской районни партийни организацей ревизионни комиссеех йоагlгlанн йола Положени кийчьелга.

Заседане председателаел деш волча новкъоста Н. И. Рыжкова съезде даккъа лоацарий цlерагlа дер тlаьра дьхьала вийцар Михаил Сергеевич Горбачев вьча дийнахьа денз новкъткъе ихийтта шу дизарца.

Советски Союза Коммунистически партех XXVII съезд

СЪЕЗДА ДНЕВНИК

Коммунистий лоlами дерригача советски халкъа дагахьаттарадеш ца КПСС XXVII съезда трибуна тlаьра шоай къамаьлан деш делегаташа хьакхайкадеран. Уж дlахо а вовшаш ба съездага вь КПСС Центральни Комитета Политически доклади Центральни ревизионни комиссе отчетни.

26 феврале Iуйрийна 10 сахьат даьлча Iуйрийнарча заседане эгlара хьалха къамаьл дир СССР пачхьалхийн кхерамлен Комитета председателя **В. М. Чебрикова.**

Советски чекисташа, бlухопа-пограничникаша, аьлар оратора, массане цхьабарт болаш чоагlа хьаллоаш Политически доклада положенеши выводаш, вай сийлахьдоккхача лерlачунах — коммунизмага дlахкуьйла партех стратегически инич.

Машара гlулакха вай кlоарта мутlахьа хьлара шеко а доацш тешаш ду, аьлар дlахо оратора, КПСС ЦК Генеральни секретара Заявленеи чулоацаи кампара кlиранда вай боккхача боярама комиленеса, хlаьта интта доклада тlа йоаллаьча дунен халкъашта юкъера ткерамлен система хьакхоллара дерриге чулоацаш йолча принципиальни лардаша а.

Хала хетара а, хьалхе лелаеча империалистически пачхьалкхенашкара хоалуш дац, герашш боадара тlехьара хенкан сособе уж хийца хьар, уж низацара политика дlахкуьйаш я. Цар белгалбаьча наьнъа юкъ-мотlиг — пучкъалара антикризисни зе дар, корш еча санна сихонца тlема кхоачамашца СССР-ад вотдовлара наьнъаш лехнига. Цу гlулакха доспат телар США администраци я. Вашингтон суверенни пачхьалкхенний чуркъ гlулакхашта дlахо а, кюкъетlергашш ер, дlахьош я пачхьалкхехь терторизма политика. Уж гlулакхаш практически чакхдахарадаш гlулакхета лоархlам болаш я, цар мел леладелчунга бекккагlйола моттиг политически гергахдерш провокацеш елга а идеологически экономически диверсеш елга а дола, американски спецслужбаш.

Империалистически пачхьалкхашний разведкаш, доазол дехьарча тайп - тайпарча тийцача балхий центрий а организацей а чугlертара керттера объект я Советски Союзн, кхыдола социалистически мехнаш. Общественни система а хиина дlаэтта социализм дlаиначарца уйла хотап бац вай моастагlий.

Дунен халкъашта юкъера бухзамаш шердалараех пайда а эцаш, империалистически разведкаша вай общественара лех социальни хувцабеннараш, политически ихетам боацараш, морально езделах безаех нах, къаь-кхаьа денна а боккхача хьакимаккара пачхьалкхех а чуьйлена дола хоамаш да гlерг.

Тlехьарча хана цхьацца йолча министерствашкара, ведомствашкара гучубевлла империалистически разведкай агенташ, доазол дехьарча организацешка шоай балхадара хьайденаш ехка хинна йовсараш.

Малхбузехьа цхьадолча гlозараша, аьлар дlахо оратора, хьада ха а йоацаш гергара а дикъдаь дувц. Советски Союзе сага политически а ший а боккъонаш парглата хилара тешаду яхаш. Из деррига а советски граждашната юкъера отщепенций антнобщественни уйлаш хьал а хьоаьл, царга моастагlа дац тlехьа кегар байта лаьрхlа деш да. Геттара а безбаь айъбу социализмага духьала мелбараш. Царна малагlа боъчьо яхка гlерг-теш малхбузен защитникаш? Уж гlерг цхьаккха а духьале йоацаш вай социалистически пачхьалкхехь законаш телхаде бокъонаш царна яха. Бакъда из тайпа бокъо вай цхьанне на а цlакха а лургьяш.

Вай пачхьалкхехь кхерамлен органаш, империалистически паччхьалкхений спецслужбаш санна хlама хилари тешаду яхаш. Из деррига а советски граждашната юкъера отщепенций антнобщественни уйлаш хьал а хьоаьл, царга моастагlа дац тlехьа кегар байта лаьрхlа деш да. Геттара а безбаь айъбу социализмага духьала мелбараш. Царна малагlа боъчьо яхка гlерг-теш малхбузен защитникаш? Уж гlерг цхьаккха а духьале йоацаш вай социалистически пачхьалкхехь законаш телхаде бокъонаш царна яха. Бакъда из тайпа бокъо вай цхьанне на а цlакха а лургьяш.

Вай пачхьалкхехь кхерамлен органаш, империалистически паччхьалкхений спецслужбаш санна хlама хилари тешаду яхаш. Из деррига а советски граждашната юкъера отщепенций антнобщественни уйлаш хьал а хьоаьл, царга моастагlа дац тlехьа кегар байта лаьрхlа деш да. Геттара а безбаь айъбу социализмага духьала мелбараш. Царна малагlа боъчьо яхка гlерг-теш малхбузен защитникаш? Уж гlерг цхьаккха а духьале йоацаш вай социалистически пачхьалкхехь законаш телхаде бокъонаш царна яха. Бакъда из тайпа бокъо вай цхьанне на а цlакха а лургьяш.

Къамаьл дечо тlахьийхар моллагlа хlама вlашtlехьдоаккхалгга хьелхадахар, наьхаташ lоаделга, заседательски кегар, дуккха планаш мероприятеш увттаелга юкъера дlадаккхарга. Хlара дийнахьа ух наьхаташ нlеннагlа худ-м йоах. Бакъда, тхона-м хlанз а холаг из.

Сага производстера хьинар, дувц оратора дlахо, дукхагlча даьккъе цул материальнно-духовни хьашташ кхочашдарга хьежжа хул. Вай кхаччалца цхьацца проблемаш, оал вай. Сона хетачогlа, Кхачан программа тlаьрче уж lоамаларга, бухсоцпаш хьахиннарашка хьежжа

Советски Союза Коммунистически парте XXVII съезд

СЪЕЗДА ДНЕВНИК

(Дăходоларр. Долаллур 1-ча оагіо тіа).

Регіон дегіай о л а я р а проблемай хъаьхъеха туртіа тІаьхьіхгітар, Сибагеріе каьрезаяра аттагідолча наьхьий вариант янтара. Из шийла край нара а та ера ецш, цига вахар нара а та ерзецш, даха хоша а деза данзан, ваьша, хъаьхъале, долла хІама терхадда, белгалдаьхьяхар цо.

Хазаргіа а доацш, бо-хъоша коллективни нъаьхъе-гам бовзача хІаранена дина дова удлурвуяч балам хьоьбалара малан, ашар Мосметрострой проходчийн бригадира А. С. Сухимова. Из масала а хоалу ю эксеин юкъара де лерхІачо нах дакъхулаш хилча, боьхьона цхьа уйла-нигат дола нах дакъхулаш хилар. Из денлалерча болхлой цхьоаг1он уйла хІама ерригача пайн парте бахьийтаран, коммунистий ц1ы цхьа уйла-нигат дола-чар парте бахьийтаран віашагІкхийтача уьзе зеле а ъхасташ сох.

Со, болхло - партнех хІалара-ржах тарра, боьхьона тешаш ва, парте пай хаьа дІадехаргашта жоп тІаьа — из да хаьдаьна хье а нах а тІадеш, дача пулявзах, къаьхьача, ваьха хьай самалах бола бехьтохьама уйла дег чу доиттае Іомалуьгга а наха дІаІомалгІа а.

Кердача пятилетке Московски метростроен денхарийла я балха боарам лаьхье а, тІъаь йийтта нидаьстарча совгІа бола лиин болх бе ёи лаьлайийта а. Цунца цхьана, пятилетка оаха эсала дІайболаьлий. Материалаш оборудованин поатіетаьна коьъаргІа-хар бахьан долаш, е йоагІга кийчо е вашІтІехьделанзар. Тха программа дуьхьа хІама ца лаьшаш кхоаларІа, дакъа проектанцаш сметанцаш Іалашъехьу. Хьалха а санна, проектировщикийн, ваканчийн, гишцонхочун а, пхиъаьхьа цхьан хога тІа дахаяза да. Дlаалар эхь да: тахан, шовзткъе итт шу хьалха а санна, метростроещаша «Москвич» цент балхаш кулг кара дуу. Столични метрострой къаьхьага механизаци яра дакъе отрасле оггара а тІекъара жоттіне аьтта.

Московски ГІишлопхоша, ашар оратора, ' бухсочдан дика кхетаду толама лаьрг тІадаьлча тІулаьхьара бехьтохьам кхетаьн къаьттІаш хиларца болгга. Парте дІаболабаь иижъ хьаллоацалга — из тІулаьхьара хьаллоадалга да.

Армене Компарте ЦК къьхьархча секретара К. С. Демирчина республика коммунистий а беррига къьхьеган-хоп а цІеррача къьхьеган-за а могабир КПСС ЦК политически ниъъ а практически бол а, съездо ювцан йола документий проекташ а.

КПСС ЦК апрельски Пленумо, белгалдаьхьяхар оратора, партийни организацеи а вай дерригаи а тІулаьхьара дир балха ерригача участкашкарча тІулаьхьий хьалаьк а кердача Іаьдалагіа а сайдаьча бІаргашца а Іьаьхьара, карагІадьначчун мах хоадабара, замано дІадехха-ча хьисапе вояй беррига болх оргабаьккха тоабара.

Вай парте съезд, ашар К. С. Демиряна, къоастам бергба советски общество дегІайоалгара ер біаьшере чаккъхьллалца йолча юкъъ долчун доззоний.

Вай социалистически Дайме-хка хІара халъхо тІехьТехьагІа практико дицдаІа кхетаду партие генсекретарин ниъъ цун хьаьхъара къаьмаи политикин ийса хилар.

Ленински хьисапе йоакхо ю вай парте кагнгрой, съезде-большевинай Іьадалагіа гуттъаьхь принципиальнодувцаш дола боьхьона дола революционни хувцаш ша-нарг ма кхоачшдара низ царех а лоарХаш, белгалдаьккхар ВЛКСМ хьалхарча секретара В. М. Чебина.

Комсомола къьхьета йола йоахко — Сибагерйен Гьнарча Малхбоаьен балхан сихдара материально - техницески бола къаьстта. Ухъ шера деиз шозза дуьхьагІа тІаьхьехархІа нагирхой Малхбузен Сибагеріа. Уьк денозна наьхьа эраяла кийчуьп я Берригсозан уДурни отряда хьалхара эшелонаш. Отрядий бІухоша дийхад согара, нонвьсстий делегаташ, цунах КПСС XXVII съезда цІя тІаьда шо раьза хилар.

Оратора тергам тІаэвар нагирхоашта коммунистически ихетам балара актуальни дешаьта.

Тахан донккхийча дешай хъ яц практически бІулхой ха я, белгалдаьккхар В. М. Чебина, бухсочдан. Ленински комсомоло деррига а дерриа, мохк социально-экономически деІаболабалсбга сихдара, КПСС XXVII съезда а дІадехаргІ исторически денхарий лаккача боарЗме хилара.

Халъха вахарцара бувзаман чІоагІделлга, ниЙса а лаьхьа художественни а социалистически бикъдар хьа-хьоьхнига, дог айдолийташ а къаьста а кердадар, хьалхалатгар хьаьчъадоаьккхага, общество дІаахьалхашкахьа ахара новиъарле еш медлотчоа Іоттар еш гучдоаккхалта — из я литература а яс-хоотта а деІаахара кертте-ра лини. ашар СССР культура министра П. Н. Демичева. Советски творчески интеллигенцин, белгалдаьккхар оратора, балха тІа бо-хъоша йола новаторски стиль хилара, дІаьх

Советски Союза Коммунистически парте XXVII съезд

СЪЕЗДА ДНЕВНИК

(Инстедоалар. Доллдур 1-чен 2-чен оагІош тІа).

1927 шера дена XXVIII член волчл. Ворошиловградски облаСтерча «СтахановшахтостроЙ» треста вонихоГІа волчл инструтора, Соцдиалистически Кьхдьчага Турпала **К. Г. Петрова** кертагІдьлхар, кертагІдьлхар лаьлхка хІара коммунист шиЙ Гулдих большевик санна де дехгарйича хилар.

Амма цкъаза нийслу болх кердча тайпара бе валара мотта, кердача хьаьалта Гі аторвокаш бараш а. Къастта да йиш йоьдаш хІама да цу тайпара позици коммунистична лучшан хилар. КьайІна тІа мичад цкъабола партех членаш шойх среднякаш хилча кхоачам а бан, оалаш долучь бесса, тІехь хьаьалта мугІаре бовла сихлуш па хилар. Коммуниста хьалхаха отта йиш ю бесам бе е бедам хІа яза долу. Цу йиш ца шиЙна тІойлле яр леха. Нагахь санна парте «де дела» аьина дале, из дехкарийна ва ю тІехь яр де, бен ца кердарйла да партийца нравственни еибат ДІаха хилийтара лениниски Іаьдалагіа компромисс йоаш къовсам доаттабе.

Хьаьха ше ВКП(б) парторг хинна хиларех тарра, оаторо дийдар шиЙ партийни балха сиЙна. Сталинан, Молесей-сейс къьхьегаме денал тойтачул тІехьаГІарча хьаьхарча денношне, аьлар цо, йоьалер партком цо дІадаьлла гІулакх нахага хьаллаЙйта гІерта, хьаьха латтача цкъан сага рекордаш дуккхача нах ха бесса бе. Хьаьха хІаьнна кІезнга моттигаш миа чул моллагІчо даьча дикача гІулаьхах хоам бав, фу де деза аьина хилча, цкъан кота тІа дьаьхка балалеьха кердадар шира доалаш. Кьахатий тоьхам дуьхьала лаггаш болча хоьаьнарча оргьанизацеш а, керттарнй цкъаза йІаштІехьдалаш кердадар зе а и хьаллаца а. Муьлхабза беза уж цу пІанера. Цар де деза керттера гІулакх кьахатацца бу бохх а боаган нахага бу бохх ма бий.

ТІехьаьрча хана Іаьлаьмате бовкха бохх бу парте Централни Комитето наьха дийнача творчества ихз бола хьасташ дукъуьдача доладалийтара, къипа керттагІдьлхара кьамаьл дьаьчо. ХІинзара лоаттам миштаб аьлча, ша бе вай хІанз а ханаз хьаьлхдуьхьилгІа, Майрра кхоачашдина ма чулелхьиГа, прогресса кІоаргІа доахка тІоанаш кардерзадерла ДІадехаш. Таьа керттера рекордаш дуьхьа уйлаш рекордаш, творчества рекордаш. Из да къоначарга, хІамах кхетам бирашна, ре-волюцеш гІулакха хинна боьха кахага дуьдургдола хІама. Из декхар дерззача тайпара кхоачашдар — бокъонца ролча коммунизма, эпоха доккхагІа дола ираз.

Дер тІера рІаьза хинна тІаийнай Татарс коммунисташа, республика къьхьегамхоша, совесенски облаСта, районаша, первичнаш парторганизацеша къетам бе-дательно - экономически а, духовно а дегІаахар сихдара иниъ, аьлар КПСС Татарски обкома хьаьхарчь секретаря **Г. И. Усманова.** Тахан областнойн партийни организаце бен бола болх сага фактора хьаьгар аЙдара, экономика интенсивно дегІаахара новкъаьнкхара хьаьхьехара парте установкаш биззача боарме кхоачашъера тІаберабибь ба.

Лаьттан чеиашка дуккха Іаьржа дошуь дисача ерригача къьнача мехьдатта доаьхкача мехка регионашта Іаьлаьмате бокккача лоарХІаме хІама хинна дІаэттад мехьдаьтта данккара технологи оборудага эргьалькха товарга дош. Парте енна Іаьлаьмате бехктохкаме а сийлен а задаи дерхІ Татаре мехьдаьттача Маьскуьвси Сибаьрга мехкадаьтта данккара лоарХІаме хІама хинна дІаэттад мехьдаьтта данккара технологи оборудага эргьалькха товарга дош. Парте енна Іаьлаьмате бехктохкаме а сийлен а задаи дерхІ Татаре мехьдаьттача Маьскуьвси Сибаьрга мехкадаьтта данккара лоарХІаме хІама хинна дІаэттад мехьдаьтта данккара технологи оборудага эргьалькха товарга дош.

ДІаХо оратора дийдар, Елабуга ягача городе трактораш юь уникальни комплекс хьаьъярца хозяевенна проблемех. Из гІишло хьаьъча тахан латта гІулакхаш дина да, коллективаш лаьрца хІа я хьалхаьнка латта дехкараш кхоачанцде.

ЦкъабакъЬда, дуккха централни органаш ишшта сарцагІьаьнна хилар гуш дац, аьлар оратора.

Вай дерригаш а тиЙна да, КПСС XXVII съезд вай Даьхен историе летописа чуьн кхьаьта йола оагІув а хинна кокъеГюргхиларах, аьлар СССР Министрий Совета Председателя заместитела, СССР Паччьахьолхан агропромышленни комитета председателя **В. С. Мураховске.**

Ший балха лаккара маЙан партена гу хьалха хьаьтаро хьаддинаца лаьдделлаг, соревнаш нахаг ваьнна, оьсса а оагІув тоьелгаз. Из цун полнотина оьлангара дош да, Цудухьа парте шиЙ социалистически документа оргьанизацеш а, керттарнй цкъаза йІаштІехьдалаш керттарнй се а из хьаллаца а. Муьлхабза беза уж цу пІанера. Цар де деза керттера гІулакх кьахатацца бу бохх а боаган нахага бу бохх ма бий.

ТІехьаьрча хана Іаьлаьмате бовкха бохх бу парте Централни Комитето наьха дийнача творчества ихз бола хьасташ дукъуьдача доладалийтара, къипа керттагІдьлхара кьамаьл дьаьчо. ХІинзара лоаттам миштаб аьлча, ша бе вай хІанз а ханаз хьаьлхдуьхьилгІа, Майрра кхоачашдина ма чулелхьиГа, прогресса кІоаргІа доахка тІоанаш кардерзадерла ДІадехаш. Таьа керттера рекордаш дуьхьа уйлаш рекордаш, творчества рекордаш. Из да къоначарга, хІамах кхетам бирашна, ре-волюцеш гІулакха хинна боьха кахага дуьдургдола хІама. Из декхар дерззача тайпара кхоачашдар — бокъонца ролча коммунизма, эпоха доккхагІа дола ираз.

Дер тІера рІаьза хинна тІаийнай Татарс коммунисташа, республика къьхьегамхоша, совесенски облаСта, районаша, первичнаш парторганизацеша къетам бе-дательно - экономически а, духовно а дегІаахар сихдара иниъ, аьлар КПСС Татарски обкома хьаьхарчь секретаря **Г. И. Усманова.** Тахан областнойн партийни организаце бен бола болх сага фактора хьаьгар аЙдара, экономика интенсивно дегІаахара новкъаьнкхара хьаьхьехара

а кердаяраш хьаьъяра я, тиШьенна городера теплоснаб хозяметаотаяраш, теплшаме электроэнергена Іалашдара, юрта боахама райпонашка ЛЭЙ-ан яккара деШаш, Баьхьа, уж проблемаш хІанз а чаьх да йоьаш юсаш я.

Областной партийни организацеи ний декхар дерзй, аьлар оратора бугсеццаш, КПСС XXVII съезда тІаэнарйбола решенеи дувнаьла а йовдаш ихочачьлера Балашдаьтта.

Эгтара хьаьлхара лоарХІаме оттадаьд парте СССР Энергетически программа белгалдаь дехкарйи, ешаьр СССР мехьдаьтта промышленноста министра **В. А. Дикнова.** Хьаьда йола мотте хьаьгта лоарХІаме да мехьдаьттан газовни индустри йерраГа а тІагІертта а дегІаблагаар.

Цунна а эгтаьнна, министро белгалдаьккар, уьх тІехьхьарча итт шера мехьдаьтта машиннашлеца, напиональни хозяйстван хьаьлхара мехьдаьтта хьадоакхкаш йола техника а технологи а цІенхаттта тІехьаюсаш хилар.

Оратора белгалдйр, керттера фондаех бизсагІа пайда эцара де дезараш ийчьаь а ихочачьдеш а хилар, ХІаьттина а тарех беркат дальна хилар.

Министерствопрома, аьлар министра, дуккха мехьдаьттан ешаьр хьаьлхара хІинца а тІенош, берй бешамаш, школаш, больнишаш, зрелищни спортивни пІирсаш, торговлен юрта бовкхаш а, обществен сихдаь хьаьлхара декхар.

Тха дагара а оаха ткеталдеш а да хьаьъа бохахам техническеи эргабовкхиГа сихданна дарс ца хилара хьаькъьа парте Централни Комитета ДІедехарш, аьлар А. А. Жданова ШеГертга Владимирски тракторни заводапарткома секретаре **В. Я. Красильникова.** Тха тІехь опыто хьаьъкхар, ту ду Гулакх а ма мелл гулдаьр консервативни сенга ккоачаду. Министерствай партконй секретариашка ккаййначьдеш Іаьдалагіа, правительственни соцаман кхоачашдара а тІехьа аппарата балха тІа ЦІенхаттта тІаьхьожам лоаттабаран.

Ткачан программа ккоачашъера дакъьера шоай лоарХІам ккета а беш, заьно энтузиастий группо, партгрупоаш хьаьа а лоацаш, хьаьлхара дукъха шерша ДІаухарг долаш хинна проект а оттаьь ах шера кийййар нахтийна ферманашарча халачна балхашта механизаци яра лаьрхІа йола агрегат. Цу тайпарча ккаь образено боль мишта бу хьежаьгу Гі ТІехьагІа, юрта боахама спецвалисташа зийнараш терка ал а дь цу машина кердга варианг хьайир. Оаха сагосадер фуд а ьлча, аьлар оратора, из да из аразкедара ткаханаш дІа-ІьІа а йадеш гаьнаш ю.

Оаха беча балха тІа ЧоагІа накъьабалар, аьлар Украина Компарте Харьковски обкома ' хьаьхарча секретаря **А. П. Филатова.** Тха областе а да позитивни хуннаш.

Ораторо дийдар, Новосибирски областе Новокузнецк Ийлман - технически пентрециалах пайда эцаш хиларах, масалаш доаладир Ийлманен производственни юкъера бувсаман ледара хиларах.

Дукха ха йоаццаш, дуьй дІаХо А. П. Филатова, КПСС Централни Комитето цІенхаттта а ниййса а критични а йир Новосибирски партийни организацена ткачан ресурсаш дуьхьа ГІа хилийтара балха тІа ниййсдена ккоачамбоацаран ледарлонаш бахьан долаш.

Балха стиль эрганйсарча тоьарах дувнаш, белгалдаьккх къамаьл дечо, центрера уха комиссеи, хьаьуха тайп-тайпара ГІулакхий къхаташ, документаш дуьхьа хулаш доаГІа. ХІара мелленна тІаманна, боху но, мероприятеш а тха, лаккехьа латтача органо яьха решенеша — тха решени, хІара соворшенствовани — шерта йоьаш цкъаза цкъаккха а маЙан доаца совещани хул. Дерржа а долаш да, бакъда, наст-ка-ста нийсу, керттерар — дийна организаторски болх, боьхьонца дола ГІулаьх доацаш. Цунна ха тоьхаш.

Съездо оттаьно ю ЦК Политически доклади КПСС Централни ревизионни комиссе оттеги юнцилга цу тІа чаьхьа.

КПСС XXVII съездага керрисе хьалха кийчлуча хана, хоам бир ВЦСПС председателе **С. А. Шалаева,** цъьацдийчча отраслей предприниеша техка а техка кхьаьсеармхоша могадаьд социалистически яхь кердача ьлысане ялиттехьйоаккхилдара. Цъьаи тайпара болча производствай коллективаш отрасле эгтара дикаГІдола хьоХамаш дахара сарцагІбоах да, уж кхьаьсеармхоша ма кхоачашдара ткаханаш а тІехьа, могайойла.

Керттера дош да, йоаг оратора, — наьха мисе доаГІорахьа йоаЙко елга. Къьастта йоккхий оргалоаш тхиннера социалистически сфере, цун хьалаш тодеча, йІаштІехьдалаш.

Парте, дувц дІаХо оратора, декхар оттадаьд гаргтарча 15 шера чуІача фусимий проблема ккоачашъь чакхъьаьнна. Тха ккоачашъера дара, тхона хетагІрахьа, тІехь лоарХІаме хургдар, наьха чуІена фусамий хьалаш тоьаГІа. Цун тайпара болча проблемаш пІирсаш, цун хьалаш тодеча, йІаштІехьдалаш.

Парте Централни Комитета политически ниъ а практически ниъ ткаханаш ма кхоачашдара ткаханаш а тІехьа, могайойла.

Из тернал а дешь, съезд хьажийта предложени йолаш Централни Комитета политически ниъ а практически ниъ ткаханаш а ма мотивацеш а ткаханаш а тІехьа, могайойла.

Из тернал а дешь, съезд хьажийта предложени йолаш Централни Комитета политически ниъ а практически ниъ ткаханаш а ма мотивацеш а ткаханаш а тІехьа, могайойла.

Съезда цкъабарг а болаш тІоагІъюо юнъедяхьа хуннаш а тІехьа КПСС Устава текст, ц хьажийта ЧоагІгІаш бола соцам а тІазнг.

Ийтта цхьабарг болаш тІайнйар КПСС Централни ревизионни комиссе оттеги тІоагІъюо бола соцам а.

Съезде массаш раьна а волаш тІайнйар КПСС Централни ревизионни комиссеи йола керда Положени тІоагІъярах бола соцам а.

Съезда парте Централни Комитета тІадилар КПСС Централни ревизионни комиссеца цхьана цу Положене ларда тІа республикански, краевой, областной, окружной, городской, районни партийни организацеша йола ревизионни комиссеи Положени ийчьаьлера.

Съезде дакъа лоацарйл цІеларІа, заседане председателе деш хинна ча Н. П. Рыжкова, вавча дийнаьха денз 55 шу дизарца дакъьалъ пувцаш ловца баьккхар Михаил Сергеевич Горбачева.

КПСС XXVII съезд дІаХо болх беш я.

(ТАСС).

Сегодня в номере

КПСС XXVII СЪЕЗД: ИСТОРЕ КЕРДА ЭТАП

Іаьлаьмате бокхха лоарХІам бола событи санна доарХІ дерригача дупен тІа хьаГІаДоагІача итт шерашка советски хьалхе де дехча ГІулакхий программа ковца а тІаэца а еаши йола КПСС XXVII съезд. Гой цдухьа 25 феврале Гуйрйина Москвате - тайпара континенташ тІа ДІаахийта доладир КПСС Централни Комитета Политически докладах дола «волин» аза белгалдо тІайола информационни агентстваН хоамаш. Тайпара механизмаца ши миллиард телезрителеш ма жаш а лаДуьГІаш а хилар КПСС ЦК Генеральни секретара М. С. Горбачева высту-пленета «Интервидение», «Евровиденен» каналанна ГІолла.

Столицерча Зубовски бульвара тІаэца съезда пресс-центре аккредитованни болча кхыча механизарча массови информаце средстваЙ 1.000 соагІа болча виказаца кІоаргІа комментаторш ю Политически доклада тайпара тайпара положенеша а съезда балха лелама а. Дацдутий, мосенний а беррунча советски наьха а вахарах. Хоьш ма хилларх уж комментареш шоай чуложамга дицдача бе-бе е пар авторий политически уйлаша, уж вакалаш болча газетий позиценна хьежижа. ИхьабанЬда ерригача материалий кокъьара дар фуд аьлча, из да вай общество исторе кердача этапа тІа йоьаш латтлара цар кхоачашдеш хилар. Цхьа балъюл доацап дац «Тайм» яхача елиятельни американски «ХІинзара съезд тІехьхьача дуккха ше шерашка СССР-е ешаьр доарХІамеГІа йола событиь» я аьина белгалдахкаш.

КПСС ЦК Политически доклад программни характер йоьаш а цІенхаттам йоворГІен Гомае еаши а я. Цу тайпара ю мисе цу саьлаттар балабелар доаьол арахьа. Цунна цхьана эгтара хьаьхарча реакце а терхам тІаоь съезде доарХІаме декхарш оттаьно уж хьоачашдара наьхъаш белгалдаьш хилар. Уж доаГІаш да экономика сферерча, социальни политикерча, духовни вахарерча ергалоаната, партийни а паччьахьлхен а культалдара стина. Цхьаьлгача ладелар доаьол арахьа. Цунна эгтара хьаьхарча реакце а терхам тІаоь съезде доарХІаме декхарш оттаьно уж хьоачашдара наьхъаш белгалдаьш хилар. Уж доаГІаш да экономика сферерча, социальни политикерча, духовни вахарерча ергалоаната, партийни а паччьахьлхен а культалдара стина. Цхьаьлгача ладелар доаьол арахьа. Цунна

Тоьхаш ма хилларх, съезде хьажийта предложени йолаш Централни Комитета политически ниъ а практически ниъ ткаханаш а ма мотивацеш а ткаханаш а тІехьа, могайойла.

Съезда цкъабарг а болаш тІоагІъюо юнъедяхьа хуннаш а тІехьа КПСС Устава текст, ц хьажийта ЧоагІгІаш бола соцам а тІазнг.

Ийтта цхьабарг болаш тІайнйар КПСС Централни ревизионни комиссе оттеги тІоагІъюо бола соцам а.

Съезде массаш раьна а волаш тІайнйар КПСС Централни ревизионни комиссеи йола керда Положени тІоагІъярах бола соцам а.

Съезда парте Централни Комитета тІадилар КПСС Централни ревизионни комиссеца цхьана цу Положене ларда тІа республикански, краевой, областной, окружной, городской, районни партийни организацеша йола ревизионни комиссеи Положени ийчьаьлера.

Съезде дакъа лоацарйл цІеларІа, заседане председателе деш хинна ча Н. П. Рыжкова, вавча дийнаьха денз 55 шу дизарца дакъьалъ пувцаш ловца баьккхар Михаил Сергеевич Горбачева.

КПСС XXVII съезд дІаХо болх беш я.

(ТАСС).

Штаба арІанара заседани

Уж деношка КПСС Нохч-ГІалгІай обкоме хилар маЙарчен алкоголизмацен къовсам лоаттабара республикански штаба арІанара заседани. Цига къамаьл дьаьча НГІАССР Министрий Совета чуйоаГІара физически культурана а спорта тІа йолча комитетан туризмана а экскурсеша а йолча областной советен культалхоша Е. С. Байракевен К. С. Мусаевен дийдар КПСС ЦК бах бо соцам кхоачашбара шоаш бьаьча бахьах. Уж тІехьхьара хана бокхха терхам тІабохийт нах бахьана мотти нгашка ккоачашъера спортивни мероприятеш чакхъьхара, дукъхьана наха дакъа доаладо долча спорта тайпан къеьдаларца.

Уьнкцдено хорарра шоаттадено, «адарах» долча кІЬор», «бергига делал — старте отта» яхьаьна цкъаза дьаьрча физкультурникан къьхьегаш, Республикерча предприятеШ а къьхьегамхоша тІоагІа еланенай производственни гимнастика. Коллективашна болх беш я «Молодежная» яха общефизически кхийчо луш йола группеш. Цу къьхьегьа йохкха опыт Іоаьй «Красный молот», «Автосельхозоборудование» заводий, «Оргтехника» объединенне, ТЭЦ-2 коллективашна.

Маларрен алкоголизмаен кІоьвсен доаттабара дьаьстера тоьал болх баьб туризмаен экскурсеттен йолча областной совето. Хьаийнай керда маршруташ, тоьадьд туристически базашка нехка ГІулакх дара хьалаш, ЧоагІъяьй юрта бохабу малар па молаш культурно салйара хьаьгьсьа йола программа.

Штабо белгалдьаьккхар парте соцаман кхоачашдара дьаьъе республиканскен спортивно - физкультурни, туристеско - экскурсионни организацей балхаца дукха кхоачамбоацаран долга. Эсала лаьт спортконментеГІан керда спортивни а физкультурни а балха ккъьеоаар. Цу дьаьъе формально, талмастха леладеш дола ГІулакхаш кІезнга дац. ЦкъайІча хана хьаьхар цаГ хул, хьадер кхыдар хул. Иштта ийнделлар ГТО значкисташ ийчьбеча а.

Лелдара да спортивни гІишлонехи базехи пайда эцар. ДукхагІйолча хана яьсса куц уж. Спортивни объединей кулгалхоша теркам тІабахийтеГ гІулих бокъьалгашхьа дакъихара. ВІалла доацап дар йодг дар хьаьтатаи тІа.

Іаьлаьмате бокхха лаьт республикерча зорбобсама районашка физически культура деГІаар. Моттигерча спортобщественай кулгалхоша предприятеШ а къьхьегамхоша тІоагІа еланенай производственни гимнастика. Коллективашна болх беш я «Молодежная» яха общефизически кхийчо луш йола группеш. Цу къьхьегьа йохкха опыт Іоаьй «Красный молот», «Автосельхозоборудование» заводий, «Оргтехника» объединенне, ТЭЦ-2 коллективашна.

Маларрен алкоголизмаен кІоьвсен доаттабара дьаьстера тоьал болх баьб туризмаен экскурсеттен йолча областной совето. Хьаийнай керда маршруташ, тоьадьд туристически базашка нехка ГІулих дара хьалаш, ЧоагІъяьй юрта бохабу малар па молаш культурно салйара хьаьгьсьа йола программа.

Штабо тІадилар спортивно - физкультурни а туристеско - экскурсионни а организацей культалхоша белгалдьаьккхар ГІалаташ ма хулла сихаГІа дІадахар а законодательство телхеарашца лиира къовсам лоаттабар а.

Коллектив шийх бІубенна я

Ша шу дьаьнад «Урожайный» яхача совхозе шурий-товарни ферма вІашагІйолла — Совообогата лаьрхІачунга хьежжа оха хІара шера доакъарен алатеп культурашца хьежжа оха хІара шера доакъарен алатеп культурашца хьежжа оха хІара шера доакъарен алатеп культурашца

Шийталагіча пятилетка хьалхарча шера план хаиал хьалха ихоачаншъера дохкий денхарашт тІаийдеч ГІ. Ахрнеча цІерагІча «Электроинструмент» завода должолша. Уж толаме ихоачашдара шерра социалистически яьй йоаржакъа парна юкъе хьадина хьалхалатарех цаІ ва токарь, коммунистически къахьегама ударник Балюев Дауд. Итт шу дизад коммунизта бала мостт!ма хуиша ду профессех ухаза къахьега. Из балхах дина ихеташ хилара тешаа деш да, цо хьара сменагІа ворнаш 130—140 процент ихоачашъеш хилар. Цхьаьнга тайна брак ийсьалийтаг ца хьаеча продукцина юкъе.

СУРТА ТІА: токарь Д. Балюев.

И. ПЛИЕВА сурт.

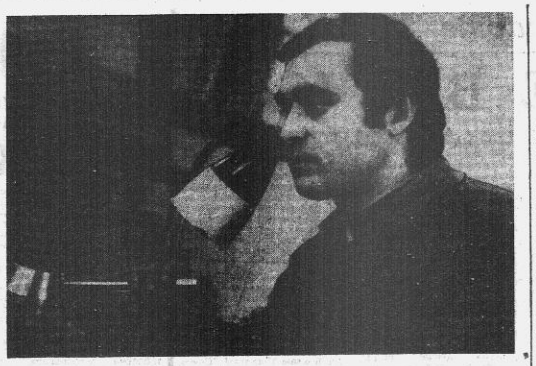

Вай лоалахой болча

БАРТТАЙНАЧА КОЛЛЕКТИВЕ

Орджоникидзевски стеновьни заводе лоархІани сий деин ба Б» декъал, аьлча а «В» смена.

— Цо хьатІина хуо «Ваделовгіар» смена болх беш йолча хана. Тхона хов, цигара болх цхьаьнга а хьоьзам ца хуиш чакхбарболаге, — йоаь завода директора Цалагов Борис Батарбекович.

Цу заводе эгтара хьалха цу смене кюгебаллаялай къа. хьегама вІиштІехбанкъара бригадин метод. Бакъда, уноаза шиЙ тайпара я «ваделовгіар» система. Смена бетта дахкар, юкъера лаархІама из цо доаккх 1800 сомагара 2000 сомага ихоачаш, — воннкгІчоа дуккагІа, зІамагІчоа кІезигагІа доаш, укладчинаца а, слесара а, кладовщика а нийсса дахьа а деш денх.

Хіанд из ишгта?

Хіама хьа а ца деш Іохайна вагІинга фуд хаш подрядни сменерча цхьаьнга а члена.

Хьо болхло ва, со «къахьам ва» аьтах цхьаьнга. Шолай болх а бу, къачарга гІо а ду.

Парте XXVII-ча съезда сийна тІаийца денхаран 15-ча февралг ихоачашдаьд цу смена.

...1972 шера дар из ший сесагана Довханага цу заводе балха вера. Из санна йолча предприяте шоай болх беш хиина беше а, со ворхІ-тача хьалхарча деношке а дІаьхьехар цар къахьегам шоашта безилген керда говзал шоай карерхьарбоевеи. Вешта из-м ихетадеч а дар. Къахьегама ницъ хІинз хьалха дІаболабабаларг дар. Иштта, 1945 шера дІадолладь хьадоагІача шийг дерригага къахьегама шерашта шозза мара балха моттиг хийца ядар Салмана. Из а дезала бахара моттиг хуьнарга вийденнадар. Дукха дар дика болх барах, юкъарча вахаре хьинаре дакъалацарах цунна ява баркалаш тайна сов!етанаш.

Сиза дІайода хи. Салмана шоаш цига балха бахька дукха ха ца хете а, цу хана дена дийтталагІа доладенад. Цу юкъ хьалхийнаб дун дезал, дезала дезал а хьахила болабен н а б. Хіинз шоай дахьа ду. Хана болх беш ба дун кьонгаш: Саламхан, Юнус, (Хіарон цигара баха Советски Эскаре гІулакех деш ва), иесарий Лида, Хьава, Іиза, иесарий Лейла, Мовлатхан. Завода профкома член болча шоай дас санна хьинаре дахьаьдош юкъарча хьоьзам а. Цун воІ Саламхан цоаьга хержа хиннав город Орджоникидзерча промышленни районни Совета депутатала.

Цун мехкарех цаІ Мовлатхан а хержа хиннай горсовета депутатала. Иштта из хиннай ВЛКСМ заводской комитета член а. Болх бешше сайрийна дешаш йистеьнкхай цо итт класс.

Шоай дах санна керда новкъостий, керда доттагІий хьхинниаб цар. Хіаьта Саламхани Мовлатхан хІинз шоай десалаш а болаш завода, шоашта ешнча городерча деазела общежите бах.

— Со уноаза балха гра 1990 шера сай дан наиеп, вешарийн йинарийн уноаза баьнга балхба боландаь. Эгтара хьалхарча дийнахь а чІоагІа бе-заме тІаийцар со уноазарча наха. Цудухьа бохам тІабо-даш езаелар сона ер завод. Хіинз уж заводех тхоаш шоллагІа долча ца, цун колективех тхоаш шоллагІа болда дезал доаркІ ва. Са доттагІий-м цу коллективера хІара член а ва. хІаьта хьакъстта гаргагІа бола доттагІий-ма Хутлева Зареман, — йоаьар Мовлатхан. ТІаийца тІатехар: — тхо цхьана хинна Іад балха долча хана балхара дальна а хул ца хьоьзам, юкъера гІулакхаш чІоагІа дика да тха.

Духхьал ший дезал хинна баргтайн хьаш и тха йоккъа колектив, — йоаь заводка профбома председателе, социалистически Къахьегама Турпала Кетоев Борис Николаевна. — Тхона цІакхха а дага а дехадар яр хІире ва ,из эрсе, е гІалгІа ва вьина уж къамех хьоьстабедга. Гулам карагІдувлача гІулакхаша белсаьбоах оаха уж. Оаха цхьана дехь дикси-вон. Иштта ма дий вахара советски хьисап а. Верригача советски яхьа санна хьинаре ихьоьстаеш Іадоладьаь Орджоникидзевски стеновьни завода коллективо шийттаагІча пятилетка хьалхара шу. ТІехкхоачашъьй цо йнварски план. Зламина декхаран дай Іоаьнна ялх шоашта пятилетка Альча, ихоачам ба, духхьал ух шера цун арахеда еза 512 миллион банкан. Уж носта а яьна продукци: шупаьн, банкашн, стеотитови изделеши арахецача ду завода коллективе лоаттаеча спецналистически яхьа доккхий толамаш дахарах «Знак Почета» яха орден а дукхха медалаш а еннай Салмана. Иштта цунна ахьад дукхха за баркалаш, тийнай Сийлен грамоташ. Хіаьта, завода хьока а ва аргІагІа йоацаш цо ййцай «ГАЗ-24» марка машина. Бахаш Іохч-ГІалгІай АССР Магіалбика районе Даби-Юрта ба Ваделовгіар. Цига цІеношта пифер, инарин ишгта ер, уж дІаьхьара машинаш телаш, кхы ошап дола хІама луч а доккха тІо дахь Салмана заводо.

Иштта шай еча йоакхоп на хьинареча кхьахьегамца жоп ду Ваделовгіар а. ДІаьперен ах шерен кхоачашъе лерхІ цар керда пятилетка.

Духхьал цхьа Ваделовгіар дезал хинна Іад стекольни заводе дика болх беш. Иштта дика болх беш ба Аленевгіар, Новостковевгіар, Гапсневгіар дезалаш. Хіаьта шоай хьаьналча кхьахьегамца сийле яьнкхай болхлоЧо Робина Галина Антоновпас, номер цаІ йоаьна кийчана новделей склада болхлочо Эсмурзиева Радимхана, кхоачаргІча цеха начальника Бартаев Андрей Артемовича, номер шиЙ йолча цеха контролера, страсла профсоюза обкома президиума члена Цеховоа-Іайпата,, машинно-ванна цеха контролера, завода профкома члена Евлоева Пазтамата, иштта кхьабарца.

— Цхьан цІен дезал санна бартгайн яхаш я тха йоккъа колектив, — йоаь заводка профбома председателе, социалистически Къахьегама Турпала Кетоев Борис Николаевна. — Тхона цІакхха а дага а дехадар яр хІире ва ,из эрсе, е гІалгІа ва вьина уж къамех хьоьстабедга. Гулам карагІдувлача гІулакхаша белсаьбоах оаха уж. Оаха цхьана дехь дикси-вон. Иштта ма дий вахара советски хьисап а. Верригача советски яхьа санна хьинаре ихьоьстаеш Іадоладьаь Орджоникидзевски стеновьни завода коллективо шийттаагІча пятилетка хьалхара шу. ТІехкхоачашъьй цо йнварски план. Зламина декхаран дай Іоаьнна ялх шоашта пятилетка Альча, ихоачам ба, духхьал ух шера цун арахеда еза 512 миллион банкан. Уж носта а яьна продукци: шупаьн, банкашн, стеотитови изделеши арахецача ду завода коллективе лоаттаеча спецналистически яхьа доккхий толамаш дахарах «Знак Почета» яха орден а дукхха медалаш а еннай Салмана. Иштта цунна ахьад дукхха за баркалаш, тийнай Сийлен грамоташ. Хіаьта, завода цо хьока а ва аргІагІа йоацаш цо ййцай «ГАЗ-24» марка машина. Бахаш Іохч-ГІалгІай АССР Магіалбика районе Даби-Юрта ба Ваделовгіар. Цига цІеношта пифер, инарин ишгта ер, уж дІаьхьара машинаш телаш, кхы ошап дола хІама луч а доккха тІо дахь Салмана заводо.

Иштта шай еча йоакхоп на хьинареча кхьахьегамца жоп ду Ваделовгіар а. ДІаьперен ах шерен кхоачашъе

Школьни реформа — массане юкъара гІулакх

УЧИЛИЩАНА ГІО ЭШ

Юкъерчеи профессионально-техническа дешара реформа оттадьаьлча декхарашка хьежача, ишй болх тоабеш я Грозиерча СПТУ-5 коллектив.

Школьни реформа тІаийцача хьалхарча деношка денкердача тайпара дІаболабабаб цар.шоай болх. Шоай базови предприятеча — № 7 болча треста МУС-ача ихьана реформа декхарашка хьоьгаандара тІаерзаяь мероприятеи оттаьй. ДуххагІолча дакъе, училище материально-техническеи база чІоагІьяра тІаерзаяь я уж.

Оттаьча договораГІа базови предприяте гІо даьд училищана спортзал тоае. Лешара мастерскеи оборудованеца ладаьше. Кабинетаи Іалаьмате хоза киЙчьей. Йолаш я мел эна дешара гойтара пособеи, дидактически средствеи.

Кастта яь яргьа дешархошта лаьрхІа йоаь тир. Ишта управление гІонна дешархошта душевой яьй. Хіанз училище лийчьеи латт информативан вычислительни техникан кабинет. Из яь яьча дина лаьхьаргьа дешархой профессионални знанеш.

Реформа тІаэцалехьа турпаица болх беш духхьал мастерашца вара бацар. Хіаьта хіанз мастерашца ихьана классни кулгалхоч хуп производственни дешар хьаьчча урокашца а мастерскойшка а. Цу гІулакхо профессионални общеобразовательни кийчоп юкъера буьзам эффективгІа оаш киЙтабо. Иллеспи кулгалхочунна дикагІа бовз шиЙ дешархой, цар оамалаш, хьинар.

Дешархой, дуккагІолча дахьке юртанкара беле а, училище болх беш я родительски комитет. Хіара педагогически совета дика доаш цаи хуп дайсиналбе. Цар а ахьархошца а ихьана кьесташ кхетам балара дахьке пийслуш йола проблеммаш. Юкъерчеи профессионални дешара реформа училища вахаре ихоачашъеча Іалаьмате донкха дакъа а йоацаи, керда методаш дика а кхуллаш, болх беш дука хьехархой ба цига. Царех ба математика хьехархо, «Знак Почета» ордена кавалер Ващенко Николаевна, производственни дешар хьехара мастер «Халкъан Доттагіалла» орден лелаю Тамашин Виктор Николаевич, профтехобразоване заслужеи ни болхло мастер Пасмейнов Михаил Иванович, кхьбарш. Цу дерригача ихьана бахьбаьнга гІо ду дешара процесс эргаьнкха тоае а, дешархой знанеш лаккъе а, реформо ма аллара, уж ихоаргІга идейно-нравственни хьетам хуриболаш Іомабе а.

Тайп-тайпарча юртанкара хьхбаьхка ба дукхагІа бола дешархой. Царна хІаранена цІи-цІий тайпара болх бе бе за.

Бакъда, училища коллективо сиха а доаггІача тайпара а ихетадьаь реформа деакхарап. Цар кхьаьгІачарна-лаигара хийца дІаболабир кхетама болх а дешара процесс а, кьаьста базови предприятеца бувам.

Училища вахаре хиланзен керда хІамеи да реформаца дувзаденна хІанз цар дІадолладьар.

— Из-м гІулаих чакхдоаккхача дукха дешархой практике болча кьаьстаеш гІулакхаш ерригадин формагІа вІашІехьбоаккхиира. Из-м шиЙтад аьлча, бригадин подрядгІа кьаьстаеш йолча предприяте бригадина юкъе-бохийт дешархой, бонкхийчарна нийсса боКъонаш а хьалап а долаш.

— Из гІулаих чакхдоакхача дукха дукха дешархой кьаьстаеш нийсьелар тхона, — йоаь училища директора Сагалов Анатолий Дмитриевича. — Болхлой рабза банар йоаь бригаднина кагирхой дІаэна. Амма ,тха дешархошца дІа-ж хайтар царна дукха та яллелха шоай харц хиннина. Царех ,хІамеа а кІезигагІеи борІеи болх бар магирхоша.

ПхелагІча училищо ирахецаи бола специалисташ чоалхане профессеи йоаьи ба. Уж ба электрогазосварщикаш, ашка конструкцеи вІашІехьнаи бола монтажникаш. Цудухьа дукхагІа терно в эш паиза.

Школьни реформо дІаДеХараша юхъаенна шоай тайпара проблеммаш этгай учишица коллективана хьалхаиня. Хьалхарча дакъе, из-да производственни дешар хьехара мастераш тоъаи ца ларо, Вай республикеи духьхал педагогически институте индустриально - педагогически цхьа факультет мара яц уж дешархошца киЙбеш. Из хьаййилла а, вайна ма харра, дукха ха яц.

Училищо хІара шера ший вышусхинкаш дІаухийт мехка хьажа индустриальни деакхара заведенеюка, къьстта техникумашка, бакъда, дІаГІа Советски Эскаре гІулаих де дІабйта уж кагирхой,-учишица ихьаберзаш, Хіара грунте ши мастер хила везача, цхьацайлоча группаина даІ мара хилар.

Училища вахаре проблема а хинна дІаэттад цхьаьхха цхьа тІама а. Берригача дешархой штатни производственни практикаГІа болаш дІаИнйсбе таро яц. Училищо практикаГІа дІахьожабу бархІ бІаь саг, тІаннха базови предприятте царех бІаь саг гІулакхо. Цу гІулаихо йоккха нохкъаралс ю реформаца ма боагІара гІа баха.

Хьаьжа производственни мастерскойшка ма барра болх бара тоъаи дац металл, электродеи, кьыдараи. Материально - техническа база-ниш по хилча, эшап бола профессионални а идейни а кхетам бола выпускниаш арахецаларбаг учишицара. Пачехе реформо хьалхаиха оттадьар: сакхетам лакха болаа, вахара акТивни позиции йола нах хьаьнкхебета а пхелагІча йоаь хьаьнкхебета а. Телевизионни фильм.

16.40 — «Родничок» (нохчи меттала).

16.50 — «Хьа заманхо». Художественни фильм. 1-гІа серн.

17.45 — «Дунен хаиизаига юкъера обозрени» (нохчи меттаза).

17.60 — «Ваздар», новатторни.

18.10 — Видеом телевизионни документальни фильмаш: «По реке Уралу», «На склонах Демерджи».

18.30 — «Музыкальни инсек».

19.05 — «Нохч - ГІалгІайчен дин».

19.25 — «Депутатски гІулакхаш».

19.50 — «Сатийна бийса хийла шун, бераш!».

20.05 — «Воронежски эрешдица». Вокальнно - хаикара ансамбль».

22.00 — «Хьа».

22.00 — «Дош дех аз». Художественни фильм. 1-гІа серн.

ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА ТУРНИР

Уьх деношка Тбилисе чакхъьхьлар дунен хаиказшта юкъера ший лоІаме кІаІотохрах йоаь турнир. Вай республикера атлетаи а бар цига дакъа лоацаш.

Грузе столице баьхкабар Болгарера, Грецера, Канадера, КНДР-а, Монголера, Польшера, Румынера, США-ра спортсменаш.

Советски Союзе кхо команда оттабар. Царна юкъе бар вай мехкахоЙ А. Бисултанов, М. Музикашвили, С.-Х. Муртазалиев, Ш. Устарханов, Советски Эскаре гІулаих деш вола Іохч - ГІалгІачен спорта вийан А. Вараев.

Хіара дозала категоре кІезига бацар цІи хеза спортсменаш. Кьаьстта дука бар уж 74 килограмм шоай дозал долча атлеташта юкъе. Цига толам баьнкхар вай мехкахоча А. Вараева. Финале цо эшавир С.-Х. Муртазалиев.

Ше дика спортсмен а техник а хилар хьаькьехар А. Бисултанова. Цо эшабир Д. Мерабишвили, Г. Окроиридзе, Дунени Европан чемпион вале а, болх ца беш Іелаш со. ЦІагІа Іийча, гуча ца доалаш цхьа лазар дисан, хІаьта кьаьстаеш хилча, царгІа ладувІа ха а хилаш.

Бакъда, шиЙ шу хьалха бригадина болх битар аз, из бизза хьабе сай киЙ дІа ца кхоачилгга гучадьаьча.

Тіем тІа дакъа лоелаш хинаеш а, йоаГІаш ешна я цун ваьккха тІа йоаьха «За оборону Кавказа», «За победу над Германией» яха медалаш.

— ТІом яха дош кхы ма хозалда сона а цхьанна кхыча советски сага а, — йоаь цо.

ТІом ма хилба ашна дий ха ца Іеш, машар бахьан хьинаре кьаьстаеш хьавоаГІа кьаьстаеча ветеран Судаков Петр Евгеньевич.

Н. КРАСНОВ.

ХОАМАШ

ИИЖАРИ ТОЛАМАШ

Яьлгіагіа шу да Газднева Пердовс Карабулакерча химически реагентий заводе болх беш йола. Грозиерча № 1 йолча ПТУ дийца яьлча, химически анализаш йоахача лаборанталла хьожайир из.

ДІадахача шерашка духха хувцамаш хинвад Газднева вахаре. Заводерча коммунисташа шоай мугІарашца дІаийдай из. Из я ше болх беш йолча предприяте партюома бюро член. Дукха ха йоацаш КПСС Сунженски районе мехала члевалла а хержай из.

Заводе болх беш я Пердовса зІамагІйола йиша Хьажа а. Из аппаратчица я. Цхьа декада дІаххийтад йижарашца план тІеххоачаш ца еш, социалистически яхье хьинаре даньа ца лоацаш,

А. СЕНЧИНОВ.

СЕМИНАР ХИННАЙ

Уьх деношка Іохч-ГІалгІай облсовпрофа библиотекарий аргІанана семинар хилар. Цига дакъа лоацаш бар профсоюзни библиотекашкара болхлой.

Библиотечни балха дипагІйола опыт йозийташ къамаьх дир директора Л. Керешцевас, «Грозиефтегеофизика» яхача треста библиотекаша заведующе Л. Резника, юхьар. Къахьегамхоша атеистически кхетам балара балхах дийцар цар.

Семинаре дакъа а лаьцар хьамаьл а дир Іохч-ГІалгІай АССР халкъа йоазонхочо А. Х. Бокова.

Цуя тІехьагІа «Боадов духьал» яхача выставкага хьежар гулбеннаран.

Н. АБАЗОВА.

Редактор О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

4 МАРТ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Хьа».
8.50 — «Спорт цхьаьна иэгара».
9.10 — П. И. Чайковскин «Лебединое озеро» яха балет. С. М. Кирова цІерагІча операн балетан Паччахьалкхен академически театра спектакль.
10.30 — КПСС XXVII съезде.
10.45 — «Лебединое озеро» яха балет цхьаьна хьалхьожар.
14.30 — КПСС XXVII съезде.
15.00 — Документальни фильмаш: «Дзаьа ма творчествон», «Зарезовы рабочей Волги».
15.40 — «В. И. Ленина обрах ззаьнарча советски литературе».
16.10 — «Чоагіа оолаш». Телевизионни документальни фильм.
16.55 — «Кимп. Легендашан бохьвола долаш дарст». Телевизионни документальни фильм.
17.45 — «Ваш бешь».
18.15 — КПСС XXVII съезда дневник.
19.00 — «Тайп-тайпара бесш дола оагІонашк». Вераша еш сочетени поэтей-сийлаш.
19.25 — Эгтара хьалха цу экранна тІа. «Терпдорносца» яха художественни фильм.
21.00 — «Хьа».
22.00 — Футбол. Хьаькьехарзнн кубок. 1/4 финала. «Рапид» (Вена) — «Динамо» (Киев). Аьстрела передача.
23.40 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — ІуйрийнІара гимнастика.
8.15 — «Флагманна тІехьа долх тхо». Телевизионни документальни фильм. 9-й класс.
8.35, 9.35 — Информатикан вычислительни техникан кардинала. 9-й класс. Машинна нусцера алгоритмаш.
9.05, 13.10 — Нецщий мотт, І-ча шера Іомабер.
10.05 — СПТУ дешархошта. Ахтеплодоовощни техникум.
10.35 — «Джаьсни чоже», Іелмаш-строительни техникум.
10.55 — К. Фейин. Литературни портрет.
11.40 — Чоалхане доаца чоалхане банкдарш. Дашхьа-ларбеллаш дош. Информационни журнал.
12.10 — Физика. 9-й класс. Ахтеплодоовощни лелае хар.
12.40 — М. А. Шолохов. «Поднятая целина». 10-й класс.
13.40 — Школьникашта физ-гигиенаи. Мишта саелаеч вай.
14.10 — «Хилз ма долаГІара дауттуш дай тхуна». Уьнцарт.
14.40 — СССР Герба хьажьяь.
16.15 — «Хьа заманхо». Художественни фильм. 2-гІа серн.
17.30 — «Шовда, новаторши».
18.00 — «Ваздар».
18.10 — В.-А. Моцарт. Оркестр Оперна фортепьянна дела № 9 йола концерт.
19.00 — «Іохч-ГІалгІачен дин».
19.20 — «МолаагІча нагарах хІама тоха Іа». Финал.
19.40 — «Партийни хьасате, гулдинаш!» (нохчи меттаза).
20.10 — «Сатийна бийса хийла шун, бераш!».
20.30 — «Воронежски эрешдица». Вокальнно - хаикара ансамбль».
21.50 — «Хьа».
22.00 — «Дош дех аз». Художественни фильм. 2-гІа серн.
23.05 — «Ваздараш».

РАДИО

4 МАРТ

6.40 — Хоамаш.
6.55 — 7.00 — Объявлени. Хаоттам.
8.20 — Республиканскин газетий обзор.
8.35 — Передачай программа.
9.00 — Концерт.
11.15 — «КПСС XXVII съезда дахьаьгІана совгІаташ» (нохчи меттаза).
11.30 — 12.00 — «Хьона заманхо» (гІалгІай меттаза).
15.30 — Передачай программа. Хаоттам.
16.00 — «Производства управленне стилен методаш». Беседа.
16.15 — 17.00 — «Съезда хьалхарча социалистически яхье котбаьннарашта». Концерт.
18.00 — Хоамаш.
18.30 — 18.40 — «Юртара вахар» .

5 МАРТ

6.40 — Хоамаш.
6.55 — 7.00 — Объявлени. Хаоттам.
8.20 — Республиканскин газетий обзор.
8.35 — Передачай программа.
9.00 — Концерт.
11.30 — 12.00 — «Хьона, Дай-мохк, сайтечун дог» (нохчи меттаза).
15.30 — «БІаьстан муьхьа» яха. Концерт.
16.00 — Передачай программа.
16.01 — Дунен хаиказшта юкъера хьал (нохчи меттаза).
16.15 — Спортан Іохч-ГІалгІайе.
16.30 — 17.00 — «Ленина васкеташа тешаме да». Композици.
18.00 — Хоамаш.
18.30 — 18.40 — «Юртара вахар» (нохчи меттаза).

Хаттам

Тахан республике гІолхен Грознен хувнаъуш морхани а йолаш, йоачан а йоалаш, цхьайолла мотт!гашка дохк а доаллаш, тайп-тайпарча оагІонашкахьара секунде 0—5 метр чІоагІа мух а хьекхаш хиланфегара температура бийсина —3 —8, дийнахь —4 +1 градус йолаш хилен тарлу.

+2 градус йолаш хилен тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, йоачан а йоалаш, цхьайолла мотт!гашка дохк а доаллаш, тайп-тайпарча оагІонашкахьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсина —3 —8, дийнахь —4 +1 градус йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, уд. 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийна вахара — 2-84-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорска — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-84-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ерен, шоаттеи деношка

СФ05067. «Грозненский рабочий» издательства типографии, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Газет № 936.